

İŞVERENİN KREŞ AÇMA ZORUNLULUĞU-ÇALIŞMA ŞARTININ UYGULANMAMASI-HAKLI FESİH

Av. Erdoğan KAYA

Kadın çalışanların iş yaşamına daha fazla katılım sağlayabilmesi ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi için çeşitli hukuki düzenlemeler yapılmaktadır(Doğum izni, süt izni, yer ve su altında çalıştırma yasağı vb.).

Kadınların, çalışma yaşamından uzak kalmasına sebep olan etmenlerden birisi de çocuk sahibi olmaları ve çalışmaları halinde çocuklarını nereye ve kime bırakacakları konusunda sorun yaşamaları oluşturmaktadır. Bu durumu gören Kanun Koyucu, çalışan kadınların bulunduğu işyerlerinde belirli koşulların mevcudiyeti halinde işverene kreş açma zorunluluğu getirmiştir.

İŞVERENİN KREŞ AÇMASI ZORUNLU MUDUR?

Konuya ilişkin düzenleme içeren Yönetmeliğe¹ göre; **yaşları ve medeni hallerine bakılmaksızın 150 den fazla kadın çalışanı(işçi sayısının tespitinde, işverenin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan tüm işyerlerindeki kadın çalışanlarının toplam sayısı ve erkek çalışanlar arasından, çocuğunun annesi ölmüş veya velayeti babaya verilmiş olanlar da dâhil edilerek hesaplamaya yapılıyor.) olan işyerlerinde 0-6 yaş yaşındaki çocukların bakımı için belirli bir yurdun(kreş) kurulması zorunlu tutulmuştur.**

İŞVEREN KREŞ AÇMAZSA İŞÇİ, İŞ AKDİNİ HAKLI SEBEPLE FESHEDEBİLİR Mİ?

---

¹ 16.08.2013 tarihli ve 28737 sayılı "Gebe Veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları Ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik" md. 13; "(1) Yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, 100-150 kadın çalışanı olan işyerlerinde, emziren çalışanların çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından, çalışma yerlerinden ayrı ve işyerine en çok 250 metre uzaklıkta EK-IV'te belirtilen şartları taşıyan bir emzirme odasının kurulması zorunludur.

(2) Yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, 150'den çok kadın çalışanı olan işyerlerinde, 0-6 yaşındaki çocukların bırakılması, bakımı ve emziren çalışanların çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından, çalışma yerlerinden ayrı ve işyerine yakın EK-IV'te belirtilen şartları taşıyan bir yurdun kurulması zorunludur. Yurt, işyerine 250 metreden daha uzaksa işveren taşıt sağlamakla yükümlüdür.

(3) İşverenler, ortaklaşa oda ve yurt kurabilecekleri gibi, oda ve yurt açma yükümlülüğünü, kamu kurumlarınca yetkilendirilmiş yurtlarla yapacakları anlaşmalarla da yerine getirebilirler.

(4) Oda ve yurt açma yükümlülüğünün belirlenmesinde, işverenin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan tüm işyerlerindeki kadın çalışanların toplam sayısı dikkate alınır.

(5) Emzirme odası ve/veya yurt kurulması için gereken kadın çalışan sayısının hesabına erkek çalışanlar arasından çocuğunun annesi ölmüş veya velayeti babaya verilmiş olanlar da dâhil edilir. " şeklinde düzenleme getirilmiştir.

İlgili düzenleme işyerleri için çalışma şartlarındandır. Çalışma şartlarının uygulanmaması nedeniyle işçi, İş Kanununun² 24/II-(f) maddesine göre iş akdini haklı sebeple feshedebilir.

Konuya ilişkin Yargıtay 9. H.D.`vermiş olduğu kararda; “4857 sayılı İş Kanununun 24 üncü maddesinde işçinin haklı fesih halleri düzenlenirken (II) bendinin (f) alt bendinde son cümle olarak “yahut çalışma şartları uygulanmazsa” şeklinde ifadeye yer verilerek, çalışma koşullarının uygulanmaması durumu işçinin haklı fesih nedenleri arasında yerini almıştır.

Anayasa, yasa, tüzük ve yönetmelikler, bireysel ya da toplu iş sözleşmeleri, işyeri personel yönetmeliği ve benzeri kaynaklarla, işyeri uygulamalarının çalışma yaşamına etkileri sonucu her bir iş ilişkisinde çalışma koşulları meydana gelir.

14.07.2004 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 25522 sayılı Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik'in 15.maddesine³ göre, işverenin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan tüm işyerlerinde, yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, toplam 150'den çok kadın çalışanı olması halinde, 0-6 yaşındaki çocukların bırakılması, bakımı ve emziren çalışanların çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından, çalışma yerlerinden ayrı ve işyerine yakın belirli şartları taşıyan bir yurdun kurulması zorunludur.

...

Yönetmelikteki düzenleme gereği işverenin kreş açma zorunluluğu bulunmakta olup, bu yükümlülüğünü yerine getirmeyen işveren karşısında işçinin iş sözleşmesini haklı nedenle fesih hakkı bulunmaktadır.” denilmiştir.

---

² 4857 s. İş Kanunu.

³ Şu hususu belirtmek gerekir ki kararda belirtilen yönetmelik 16.08.2013 tarihli ve 28737 sayılı “Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları Ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik” ile mülga edilmiştir. Ancak yürürlüğe giren yeni yönetmelikte benzer nitelikte düzenleme içermekte olup, ek olarak konuyu düzenleyen 13 üncü maddesinde, işçilerin lehine olmak üzere; “**Emzirme odası ve/veya yurt kurulması için gereken kadın çalışan sayısının hesabına erkek çalışanlar arasından çocuğunun annesi ölmüş veya velayeti babaya verilmiş olanlar da dâhil edilir.**” şeklindeki fıkra eklenmiştir.